

Dieren zijn kleine middenstanders

We staan mijlen van de natuur af en doen al eeuwenlang ons best om er niks mee te maken te hebben. Dat lukt ons inmiddels aardig. Bioloog Midas Dekkers gebruikt juist de natuur en de beesten die erin leven om iets te vertellen over onszelf.

Door gewone mensenogen bekeken is ons leven zo gek nog niet, maar in de ogen van een bioloog is ons bestaan de bespottelijkheid ten top. Dekkers zet ons in ons hemd en krijgt er nog voor betaald ook.

 MARTIJN DELAERE

Onder de rook van de hoofdstad, maar ver genoeg weg om er geen last van te hebben. Buiten, maar niet zo ver weg dat het leven ondraaglijk wordt. Daar woont bioloog Midas Dekkers, in het uit 1866 daterende gemeentehuis van Weesperkarspel. Geen internet of e-mail bij hem thuis, maar wel een fax en een grote brievenbus. Hij hoort nergens bij, wil dat ook niet, maar keert zich ook niet van de wereld af. Hij houdt die lachwekkende wereld van ons een spiegel voor, zo zegt hij zelf. Zijn toehoorders kunnen daar wel om lachen en belonen hem er goed voor. Wat wil je nog meer? "Ik ben helemaal niet materialistisch ingesteld. Maar ik moet toegeven dat ik een paar jaar geleden voor mijn huis stond en dacht: dat heb ik toch maar mooi bij elkaar geluld. Want ik handel

natuurlijk in lucht. In woordjes", lacht Midas Dekkers terwijl hij zich nog een kop thee inschenkt.

Midas Dekkers (57) praat honderduit over moedertje natuur, hij schrijft boeken en columns en als hij op de televisie verschijnt of op de radio zijn zegje doet, is het altijd lachen geblazen. De kleine 'krabbelaar' Dekkers heeft het maar druk. "Ik ben er nu een kwart eeuw mee bezig en gaandeweg ben ik meer gaan verdienen. Maar ik heb nooit, nooit, nooit iets gedaan vanwege het geld. Ik heb het altijd gedaan vanwege het werk en het geld kwam vanzelf. Ik doe ook geen merkcreclame, voor niemand. Vroeger verdiende ik weinig geld en gaf dus weinig uit, en nou krijg ik veel geld maar zou ik eigenlijk niet weten wat ik ermee moet doen. Maar doe

Midas Dekkers

oefent zijn vak als bioloog uit met de typemachine. Zijn interesse voor dieren bloeide op tijdens zijn studie in Amsterdam. Zijn interesse voor mensen werd gewekt in het ouderlijk café. Mentaal schrijft en spreekt Midas Dekkers over de raakvlakken tussen beide. Omdat die nogal merkwaardig zijn, valt hierbij meer dan eens te lachen. Voor je het weet heb je er echt iets van opgestoken.

midasdekkers@speakersacademy.nl

nooit iets gratis. Vraag desnoods een tientje voor een lezing. Het gaat niet om het bedrag, maar zo gauw als je iets gratis doet, word je behandeld als oud vuil. Ik hanteer verschillende tarieven. Ik heb een tarief voor culturele clubjes achter de kerk in het parochiehuis die geen geld hebben. Enig om te doen. En aan de andere kant van het spectrum staan, wat mijn vriendin noemt, de geldmannetjes. Die moeten dan ook maar betalen.” De kleine middenstander keek vroeger ook eerst naar zijn klantjes voordat hij het tarievenboek tevoorschijn haalde. Midas Dekkers blijft trouw aan zijn afkomst.

LELIJK KAMERMEISJE

Zijn jeugd in Amsterdam zegt veel over de Dekkers van nu in Weesp. “Mijn ouders hadden een hotel-café-restaurant op het Muntplein. Oerburgelijk, obers met platvoeten, een dikke homoseksuele buffetchef, een lelijk kamermeisje en een kok die de boel belazerde. Een wereld op zichzelf. Als jongetje heb ik daar heerlijk geleefd. Ik ben opgegroeid als een kleine middenstander. Dus niet de ene klant voorttrekken voor de andere klant, nooit een opdracht weigeren, want je weet nooit of er nog eens slechte tijden aanbreken en altijd laten zien dat je goede waar in huis hebt. Op de Munt op de hoek met de Reguliersbreestraat heb je nog steeds het sigarenwinkeltje van meneer Van Lokeren en daarnaast zat de hoedenwinkel van meneer Pul en daarnaast zaten wij. En alledrie hadden middenstandszoontjes. Het jongetje van Van Lokeren moest al heel jong met sigaren en sigaretten in zijn mond rondlopen en laten zien wat zijn vader verkocht. Het jochie van Pul liep 's zomers te puffen en te zweten, want die moest altijd een pet op. Ik had mazzel.” Midas leerde de geneugten van de kroeg kennen. Vijftig jaar later had Midas Dekkers de mazzel van zijn leven, toen hij tegen het negentien kamers tellende voormalige gemeentehuis in Weesp aan de Vecht aanliep. Dekkers: “Ik ben er achter geko-

men dat ook ik het liefste woon in de omgeving waar ik vandaan kom. Ik ben geboren in Haarlem en getogen in Amsterdam en hoe dichterbij ben, hoe prettiger ik het vind. Jammer voor mij dat het Amsterdam van mijn jeugd niet meer bestaat. Ik vind in het centrum van Weesp het Amsterdam van mijn jeugd. Het is één van de laatste plaatsen met een echte middenstand. De enige ketenwinkel hier is Blokker, maar verder zijn het allemaal papa- of mama-winkels. En zoals het hoort bij middenstanders hebben we van elke soort twee winkels, zodat ze elkaar tot aan het graf kunnen bevechten. Ik heb achttien jaar in de Betuwe gewoond en kuste de grond toen ik weer in de bewoonde wereld kwam. Niet omdat ik niet van het platteland houd, integendeel, maar omdat het platteland niet meer bestaat. Toen ik in de Betuwe kwam wonen, waren er overal nog boomgaarden. Kalfjes stonden nog onder de bomen en de varkens sliepen buiten. Er woonden mensen

in het dorp die nog nooit tien kilometer verderop waren geweest. Er waren twee bakkers, twee slaggers, twee kruideniers, een schoenmaker, een pannenkoekenhuis en twee cafés. Nu zijn we 25 jaar verder en er is niet één bakker meer, niet één slager. Er is een super op het industrieterrein en alle oude winkeltjes zijn vertimmerd tot toeristenmelkerijen. Wat een gezonde samenleving was, is een scheefgegroeide oplichterij van toeristen geworden.”

‘Wat een gezonde samenleving was, is een scheefgegroeide oplichterij van toeristen geworden’

Temidden van de oude middenstand en op een steenworp afstand van een paar café's en een boekwinkel, leidt de kleine middenstander Dekkers een tevreden bestaan aan de Vecht. Daar waar in de zeventiende eeuw de rijke handelaren verpoosden nadat ze aan de Herengracht hun zaken hadden gedaan. Dekkers' zaken lopen voortreffelijk. Een mens kan blijkbaar ook zonder internet of auto mobiliteit zijn brood verdienen. De bioloog wordt gebeld voor een nieuwjaarstoespraak. Hij kent zijn marktwaarde. Dat heeft Ivo de Wijs hem wel geleerd. Midas Dekkers heeft altijd goede waar in huis en je weet dus wat je in huis haalt. Dekkers' verhalen zetten je aan het denken, je kunt er om lachen en de senior account manager van bank zus of zo steekt op een congres nog eens wat op van de dierenwereld die hij doorgaans alleen maar aan zijn vork rijgt. Dekkers: “Alle dieren zijn kleine middenstanders,

sappelaars. De concurrentie is moordend. Het bos is een tranendal. Er sterven elke dag duizenden en duizenden beesten in de gehaktmolen van de natuurlijke selectie. Dat kan de natuur geen moer schelen. Het bloed spat werkelijk tegen de bomen, alleen wordt het er ogenblikkelijk afgelikt door een of andere bloedliker. De lijken regenen van de takken maar worden meteen opgeruimd. Daarom denken wij dat een bos prettig is. Iets waar je op zondag heen moet, maar in wezen is een bos heel erg. Een concentratiekamp is er een picknickplaats bij.” Zijn er in de wereld van mensen en zaken wetten en regels, en weet 95 procent van de mensheid zich ook zonder die richtlijnen te gedragen, in de natuur ligt dat wel anders. “Sommige dieren houden er een moraal op na, maar dan alleen binnen de eigen soort. Met andere soorten heeft geen enkel dier iets te

schaften. Een leeuw heeft ethiek. Die maakt geen andere leeuw dood, dat is een schande. Maar lammeren echter, zebra's, oude mensen, wat zich maar aandient, mag je niet alleen opeten, die móet je opeten. De leeuw is een sociale diersoort. Hij leeft in groepen en kan in z'n eentje niet goed overleven. Nou ja, een leeuw komt nog wel een eind, maar een haring in z'n eentje maakt geen schijn van kans. In een groep is het probleem dat je de groepsleden nodig hebt om de taart te veroveren, maar als die eenmaal binnen is, dan steekt het egoïsme de kop op en probeer je van die taart een zo groot mogelijk deel te krijgen. En zoals je weet is de mens ook een sociale diersoort.”

STAMPBOT

“Mensen interesseren zich alleen voor mensen. Net zoals een nijlpaard zich alleen maar voor nijlpaarden interesseert”, aldus Midas Dekkers. “Een mens is alleen geïnteresseerd in dieren als die dieren iets met ons te maken hebben. Als je er een heerlijke stampbot van kunt maken of als je er een mooi gedicht over kunt schrijven. In wezen is elk verhaal over een beest dus alleen maar een opstapje om iets over mensen te zeggen. Ik kijk naar mensen zoals ik naar dieren kijk. Wij biologen zijn gewend om uit hun gedrag af te leiden wat er in een beest zou kunnen omgaan. Als je zo naar mensen kijkt, dan zien ze er opeens heel anders uit. Als normaal mens zie je een roze wezentje in een wieg. Een wonder. Een bron van geluk. Maar als je met biologen kijkt, zie je een tandeloze made, een biggetje zonder staart. Een larf. Ik nodig mensen uit om met die blik te kijken. Mensen gedragen zich hoogst bespottelijk. Kijk nou eens als je vannacht in je bed ligt en even wakker wordt, naast je. Wat ligt daar? Wat moet dat daar? Hoe kom je daaraan? Als ik die vraag zo stel, dan ligt de zaal in een deuk, in hun eigen deuk.”

“Als je een onderwerp niet beheerst, spreek er dan in duistere termen over” –Churchill–